

SUMMARY

Malashevskia I. Psycho-corrective principle of musical education of preschool and primary school children using music therapy.

The article addresses the problem of optimization of the system of musical education of preschool and primary school children by means of additional kinds of educational activities in health-care direction. The aim of the article is to examine the nature and peculiarities of psycho-corrective influence of music therapy of preschool and primary school age in the process of their musical and educational activity.

The study used the methods of the theoretical analysis of psycho-educational, philosophical and art criticism literature. The innovative technique based on using the ideas or separate elements of musical-rational psychotherapy of V.I. Petrushyna, author's system of psycho-corrections by V. M. Draganchuk, methodology of development and complex correction of different sides of preschool and primary school children's psyche of M. I. Chistyakova, music-therapeutics direction of musical education by system of Waldorf pedagogics. The article examines the mechanisms of psycho-corrective influence on children's personality by means of music games, sound toning and singing songs, musical-dancing activities, rhythmic exercises, contact and contactless massage, autogenous training, breathing exercises, activation of visual images and ideas, music-improvised creativity, etc. The practical significance of the article is to develop the innovative methods of teaching music using music therapy in the system of preschool and primary school education.

Considering the possibility of corrective action of music art on physical, emotional and intellectual sphere of the organism, it is understood that music is the language of nonverbal communication. As a result the main influence is made on the mood, emotions and feelings of a person. However, understanding the person as an inseparable unity of all three spheres, it is worth noting some influence on the physical and intellectual sphere, but in a different perspective. The person who interacts with music after this process becomes a qualitatively different person.

The conclusions of the study indicate the efficacy and the effectiveness of the psycho-corrective influence of the music therapy on mental, emotional and volitional area of children's personality, that leads to optimization of musical and educational process and the development of musicality in particular. A next trend of the study is seen in the implementation of music therapy in the system of training of future music teachers.

Key words: psycho-corrections, music education, preschool and primary school children, self-control, catharsis, music therapy.

УДК

А. А. Предик

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ПРОБЛЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ПЕРШОКЛАСНИКІВ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ

У статті здійснено ґрунтовний аналіз проблеми оцінювання навчальних досягнень молодших школярів у педагогічній теорії та практиці й проаналізовано особливості оцінювання знань, умінь і навичок першокласників у сучасній початковій школі. Основний акцент робиться на виявленні психолого-педагогічних підходів до процесу оцінювання навчальних досягнень молодших школярів, а саме з'ясовано нетрадиційні прийоми оцінювання, які доцільно використовувати вчителям у роботі з учнями першого класу, що вимагає від педагога добору різноманітних форм, засобів і методів оцінки навчальної діяльності молодших школярів.

Ключові слова: оцінка, оцінювання, оцінні судження, види оцінки, функції оцінки, прийоми оцінювання.

Постановка проблеми. Оцінювання навчальної діяльності учнів початкової школи надзвичайно складний і багатоаспектний процес. Навіть наявність великого педагогічного стажу не гарантує уникнення труднощів, непорозумінь і, зрештою, конфліктів у даному процесі. Одна з причин цього та, що для контролю знань не встановлено єдиних загальноприйнятих цілей, яких необхідно досягти в результаті навчання. У початкових класах вони сформульовані досить широко й часто по-різному трактуються вчителями: дати міцні знання основ наук, сформувати логічне мислення, пізнавальну активність школярів, вміння самостійно здобувати знання, застосовувати їх у практичній діяльності, реаліях життя тощо [2]. З одного боку, зумовлено це тим, що початкова школа є фундаментом усієї системи освіти, яка визначає та водночас змінює весь хід подальшого розвитку дитини, а, з другого, – тим, що саме в початковій школі починає формуватися навчальний потенціал особистості, закладається фундамент її моральних і емоційно-вольових якостей, що, власне, й зумовлює результативність перебігу навчально-пізнавальної діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. Дослідженню різних аспектів соціально-педагогічної проблеми оцінювання навчальних досягнень першокласників присвячені праці Ш. Амонашвілі, К. Делікатного, В. Сухомлинського, С. Сухорського, Г. Щукіної та інших учених.

Мета статті – здійснити ґрунтовний аналіз проблеми оцінювання навчальних досягнень молодших школярів у педагогічній теорії та практиці та проаналізувати особливості оцінювання знань, умінь і навичок першокласників у сучасній початковій школі.

Для досягнення мети статті використано такі теоретичні **методи дослідження:** вивчення психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури, аналіз, синтез, систематизація та класифікація матеріалів і документів із досліджуваної проблеми з метою встановлення теоретичних основ оцінювання навчальної діяльності молодших школярів; теоретичне осмислення й узагальнення перспективного педагогічного досвіду вчителів-практиків для виявлення особливостей оцінювання навчальних досягнень першокласників. У ході дослідження використовувались і емпіричні методи, а саме: анкетування вчителів початкових класів та спостереження уроків, які дали можливість з'ясувати основні прийоми, які доцільно використовувати вчителям у роботі з учнями 1 класу.

Виклад основного матеріалу. Оцінювання у процесі навчання молодших школярів є одним із важливих засобів мотивації та стимулювання їх навчально-пізнавальної діяльності. Іншим фактором, який впливає на мотивованість оцінки, є наявність різних об'єктів контролю. Для одних учителів об'єкт оцінки – фактичний матеріал, який засвоїли школярі, для

інших – уміння використовувати знання на практиці, для третіх – здатність переносити знання на розв’язання нових завдань тощо. Крім того, на процес контролю навчальної діяльності школярів, їх знань впливають психологічні фактори, загальна та спеціальна підготовка вчителя, його принциповість і відповідальність, ступінь розуміння критеріїв оцінки, а також те, що протягом уроку вчитель молодших класів висловлює в середньому 40–50 оцінних суджень. А невербальних оцінних суджень (поглядів, жестів) значно більше. І це цілком виправдано, оскільки в оцінці класовод виявляє своє ставлення до тієї чи іншої думки, дії або вчинку молодшого школяра, пояснює, що добре, а що погано, спрямовує та коригує його перші навчальні кроки, допомагає освоїтись у шкільній обстановці, доносить до нього вимоги вчителів.

Усе це так чи інакше позначається на кінцевому результаті, оскільки особистісні якості педагога виявляються як у характері викладання, так і під час перевірки й оцінки знань, умінь і навичок школярів.

Слухаючи відповідь учня, учитель у думках аналізує її, ураховуючи обсяг знань, ступінь розуміння вивченого матеріалу, світоглядну спрямованість знань, уміння використовувати й застосовувати отримані знання на практиці та, нарешті, форму їх викладу [2].

Однак процесу оцінювання внутрішньо притаманна складність, сутність якої полягає в тому, що оцінка вчителя, з одного боку, має бути об’єктивною – строго й точно показувати співвідношення між досягнутими результатами в навчанні й передбаченими державною програмою, а, з другого, – вона має бути справедливою щодо учня, ураховувати вкладені ним у досягнутий результат працю, старанність, наполегливість.

Звідси цілком закономірно впливає, що під час побудови, вибору форми, змісту оцінки, педагог, безсумнівно, зобов’язаний урахувати характерну для неї внутрішню суперечливість: адже слід зважати на те, що в кінцевому підсумку саме активність учня, його власний рух назустріч нашим педагогічним вимогам, є вирішальною передумовою ефективності навчання, більш значущою, ніж усе інше разом узятє.

Таким чином, тільки володіючи матеріалом щоденних спостережень і ґрунтовно аналізуючи кожну відповідь, учитель може правильно оцінити знання учня.

Для об’єктивного оцінювання знань учнів важливо в перші дні навчального року, на початку вивчення нових предметів або під час переходу учнів від одного вчителя до іншого знайомити дітей із вимогами, які будуть пред’являтися до їх знань, а також із нормами оцінок. Відомо, що часто непорозуміння між учнями й учителями, пов’язані з оцінкою знань, виникають виключно через те, що школярі не знають, які вимоги пред’являються до них, або неправильно сприймають і витлумачують ці вимоги [7].

Учителі перших класів часто використовують бесіди з учнями, де на конкретних прикладах проводити аналіз відповідей першокласників у

доступній їх розумінню формі, знайомити дітей із вимогами до їх знань. Доцільність такого підходу зумовлювалася відсутністю у першокласників точної уяви про те, як треба знати на «12», на «10» і які знання оцінюються балами «5» і «6», і особливо тим, що першокласники дуже цікавляться оцінками, радіють кожній із них, насамперед першій оцінці.

Особливо велике значення має такий підхід до оголошення результатів оцінювання в першому класі [4]. Оцінка, сказана наспіх, без пояснення, чому вона саме така, а не інша, а також мовчазне записування оцінки в журнал не стимулює дітей до поліпшення своєї роботи, не є виховним фактором, бо в такому разі учні не розуміють добре, за що їх роботу так оцінили. Переважна більшість учителів після письмової та усної роботи чітко пояснює дітям їх оцінки, показуючи наочно, чому кожен із них дістав саме таку відмітку.

Однак, при цьому усна оцінка знань учня, яка супроводжує виставлену в журнал відмітку, не повинна бути трафаретною, шаблонною. Її форма та зміст залежать від індивідуальних особливостей відповідаючого учня, від конкретної обстановки, у якій відбувається оцінка знань. Мотивуючи виставлену учневі відмітку, учитель повинен брати до уваги його характер, інтелектуальний розвиток, урахувати, наскільки розвинене в учня почуття відповідальності й усвідомлення власної гідності.

В одному випадку вказівка вчителя буде стосуватися того, що потрібно зробити учневі, щоб покращити свої знання, у другому – учитель відзначить, що заважає школяреві добре вчитися, у третьому – підкреслить просування учня вперед.

Слушним вважаємо твердження, що під час оцінювання відповіді міркування вчителя є основним засобом виховного впливу. Це значною мірою пояснюється тим, що учні зацікавлено ставляться до перевірки й оцінювання знань і тонко реагують на зауваження педагога.

Підкреслимо, що таке прилюдне оцінювання роботи учня має виховне значення для всього класу. Адже, правильне розуміння першокласниками оцінок допомагає вчителям у їх постійній боротьбі за невинне поліпшення якості навчання й виховання у школярів таких рис, як увага, наполегливість, старанність, акуратність, свідоме ставлення до навчання, виконання головного громадського обов'язку учня – вчитися відмінно.

Як наголошує В. О. Сухомлинський, учитель у своїх оцінних діях і судженнях завжди повинен бути об'єктивним, уважним, доброзичливим, принциповим, пам'ятаючи, що в його руках і устах гостра зброя – слово-оцінка, слово-цифра, своєрідний караючий меч чи одухотворене благословення, якого завжди з нетерпінням і хвилюванням чекають учні [6]. За нашим переконанням, ці настанови педагога-гуманіста повинні стати альфою та омегою в діяльності кожного сучасного вчителя, насамперед тих, хто працює з молодшими школярами.

Зважаючи на те, що вчителі початкової школи не виставляють першокласникам оцінки в перші тижні навчання, підсумкова оцінка за першу чверть у 1 класі в цей період також не виставляється. Чвертні оцінки вчителі виставляють з урахуванням рівня знань школярів [4]. Так, якщо учень увесь час підвищував свої успіхи в навчанні, оцінка виставлялася йому за результатами четвертої чверті. У всіх випадках під час виставлення підсумкової оцінки враховуються не тільки отримані відмітки, а й результати спостережень за роботою учня, якість його практичних робіт.

Відомо, що поетапне формування знань і їх поетапна перевірка створюють сприятливі умови для виділення найістотнішого в навчальному матеріалі, запобігають заучуванню всього підряд – при цьому більшої ваги набуває орієнтувально-дослідницький фактор навчання.

Розвиток шестирічних першокласників, навчання яких проводиться у школах України на сучасному етапі відбувається в новій соціальній ситуації: вони включені в систематичне навчання в умовах загальноосвітньої школи й повинні виконувати вимоги початкового етапу навчання, що, у свою чергу, передбачає постійну перевірку та спрямування їх діяльності вчителем. Щоб оцінка відігравала функцію регулювання та стимулювання діяльності дітей шестирічного віку, вона повинна співвідноситися з особливостями їх психічного розвитку, характером включення в навчальну діяльність [7].

З цією метою в перших класах учителі, ураховуючи вікові особливості учнів, застосовують такі види педагогічної оцінки [1]:

- оцінні судження з позитивною модальністю (погодження, схвалення, заохочення);
- з негативною забарвленістю (зауваження, заперечення);
- символи – знаки (зірочки, прапорці, трикутники, колобки, медалі, фішки – різнокольорові та різні за формою тощо).

У науковій літературі початку 1990-х років наводяться дані досліджень, які свідчать, що оцінні судження становлять 71,1 % випадків перевірки навчальної діяльності 6-тирічних дітей і 28,9 % випадків оцінювання знаками-символами. За змістовими характеристиками педагогічні оцінки теж різні: зафіксовано 59,4 % коротких невмотивованих оцінок і 40,6 % мотивованих оцінних суджень.

У результаті аналізу етапів контролю діяльності шестирічних учнів під час виконання ними навчальних завдань було виявлено, що в переважній більшості випадків оцінюється кінцевий етап діяльності, тобто домінує орієнтація вчителів на результативні оцінки – 50,2 %, поетапні – 11,1 % і процесуальні оцінки – 38,7 %.

Одержані дані підтверджують залежність використання оцінки від загального стилю педагогічного керівництва вчителя, його досвіду. Так, молоді вчителі, які мають стаж роботи від одного до трьох років, в оцінюванні діяльності дітей шестирічного віку застосовують переважно

результативну оцінку, як, наприклад: «Молодці, всі виконали завдання». Учителі зі стажем роботи понад п'ять років користуються здебільшого поетапною та результативною оцінками, при цьому домінує немотивована позитивна оцінка типу: «Так, правильно, продовжуй», «Добре засвоїв матеріал, молодець» [3].

Аналізуючи зв'язок педагогічної оцінки з успішністю шестирічних учнів, варто виявити певні особливості. Так, під час оцінювання діяльності дітей із високим і середнім рівнем успішності вчителі користуються позитивними оцінними судженнями, а також символами-знаками, які діти все ж сприймають як бальні оцінки: зірочка – це «12, 11, 10», прапорець – «9, 8, 7», трикутник – «6, 5, 4», колобок, що плаче, – «3, 2, 1».

У процесі контролю навчальної діяльності дітей із низьким рівнем успішності вчителі в переважній більшості випадків використовують негативні оцінні судження та символи-знаки: трикутник, колобок, що плаче. Близько 10 % учителів, перевіряючи навчання дітей даної групи, виділяють позитивне в їх діяльності, оцінюють зусилля, які були докладені дитиною для виконання завдання [3].

Однак, слід застерегти вчителів, які працюють із шестирічками, що в оцінюванні їх навчальної діяльності не варто запроваджувати оцінку у вигляді знаків-символів, бо вони вносять у життя учнів, особливо з низьким і середнім рівнями успішності, фактор тривожності, що негативно позначається на формуванні в цих дітей позитивного ставлення до навчання.

Важливою умовою належного усвідомлення першокласниками педагогічної оцінки є її мотивація. Адже, аргументуючи оцінку, показуючи її об'єктивність, учитель привчає дітей до самоконтролю, самооцінки своїх знань, а також взаємооцінки. Мотивована педагогом оцінка сприймається учнями як справедлива, єдино правильна, що є основою встановлення дружніх взаємин між самими дітьми, з одного боку, і між учителем та школярами, з другого. Обґрунтовуючи власне оцінне судження, учитель привчає в той же час і шестирічних дітей самокритично аналізувати власну діяльність. Для цього під час оцінювання діяльності учнів він використовує різні способи мотивування оцінних суджень. Одним з ефективних прийомів, що сприяє усвідомленню дітьми певних вимог, є демонстрація кращих зразків виконання завдання. Особливого значення набуває цей прийом для учнів шестирічного віку, які ще не завжди добре розуміють, якими мають бути результати їхньої діяльності, не вміють критично оцінювати як свої дії та вчинки, так і інших людей.

Завдяки оцінці, яка дається вчителем за навчальну роботу, дитині стають зрозумілішими його вимоги, а через пояснення вимог сама оцінка педагога усвідомлюється як об'єктивна й заслужена. Тому цілком доречною є порада вчителю своєчасно й обов'язково оцінювати діяльність шестирічних учнів з урахуванням індивідуальних особливостей кожного з них та ставлення до навчання.

У науковій літературі є чітко встановлені особливості індивідуального підходу до оцінювання навчальної діяльності шестирічних школярів. До них, зокрема, належать:

- а) урахування емоційного стану кожної дитини та її можливостей;
- б) доброзичливе ставлення до школяра;
- в) мотивація оцінки;
- г) гарантування успіху у виконанні завдання;
- д) акцентування уваги колективу на досягненнях кожної дитини.

Цінним у цьому плані є прийоми, якими доцільно користуватися вчителям у роботі з учнями 1 класу. Зокрема, пропонується:

- ✓ уважно поглянути на дитину або покласти їй руку на плече, щоб вона знову почала напружено працювати;
- ✓ не підкреслювати успіхи одних і невдачі інших дітей;
- ✓ не протиставляти сильних школярів і слабших;
- ✓ не вчитувати учневі за його прорахунки перед усім класом, а частіше проводити бесіду особисто з кожною дитиною;
- ✓ помічати навіть маленькі успіхи слабо встигаючих шестирічних учнів, але не наголошувати на цьому як на чомусь несподіваному;
- ✓ виховувати розуміння, що здібності до успішного навчання – лише одна з численних позитивних якостей особи;
- ✓ уважно, вдумливо ставитися до всього, що відбувається зі школярами цього віку;
- ✓ знайти й підтримати в кожній дитині іскорку доброти.

Вагомим надбанням дидактики початкової школи, зокрема й у галузі оцінювання навчальної діяльності молодших школярів, стали ідеї, викладені у працях академіка О. Я. Савченко. Аналізуючи підходи до використання системи оцінювання в початкових класах, учена наголошує, що тут має домінувати оцінка у вигляді вмотивованого оцінного судження, позаяк це дає учневі можливість усвідомити, як саме він справився з роботою, що вийшло добре, у чому помилка, як її краще виправити. Цю змістову оцінку вчитель висловлює так, щоб дитина не втратила стимул до навчальної діяльності [5].

З першого класу, за її переконаннями, доцільно розвивати інтерес учнів до самого процесу навчання, заохочувати щонайменші прагнення до самовдосконалення. О. Я. Савченко вважає помилковим і недоцільним використання матеріальних замінників оцінок – усіляких рибок, зірочок, паперових прапорців тощо. Оскільки такий прийом, це, по суті, використання миттєвого стимулу «добре виконав – щось одержав», яке перетворює навчання в свідомості дитини на гонитву за тими ж відмінними оцінками чи їх замінниками.

Зумовлено це тим, що чим молодший учень, тим частіше йому потрібна опора на позитивну оцінку. Однак, на думку вченої, гуманне ставлення до вихованців зовсім не означає надмірного й одноманітного

заохочення дітей висловами: «Молодець!», «Чудова робота». Вона переконана, що такі вислови також мають короткочасний емоційний вплив і не замінять розгорнутих оцінних суджень про те, що добре, а над чим ще треба попрацювати. Крім того, діти швидко звикають, що вчитель хвалить усіх однаково, а, отже, похвала з часом втрачає стимулююче значення.

Тому треба поступово привчати дітей оцінювати не стільки своє ставлення до навчання («Я дуже старався», «Я довго вчив»), а сам кінцевий результат, наголошує О. Я. Савченко [5].

Учена рішуче виступає проти такої практики словесного обґрунтування оцінок слабких і сильних учнів, яка набула поширення в початковій школі, – виставляючи оцінку сильним учням, учителі здебільшого обмежуються коротким: «Молодець», «Дуже добре», а для слабких дітей коментування нагадує чергову нотацію [5].

Слід зважити й на те, що будь-яка оцінка суб'єктивна, хоча вчителі користуються одними вимогами до оцінювання. Результати анкетування вчителів і спостереження уроків засвідчують, що більшість педагогів по-різному (і з великими розбіжностями) використовують можливості різних уроків для оцінювання робіт своїх вихованців, перевага віддається оцінному судженню й балам, майже зовсім не практикується самооцінювання учнів. А воно відіграє особливу роль у формуванні мотивації молодших школярів до активної пізнавальної діяльності, становлення творчої особистості учня.

А мотиваційна готовність до навчання є однією із суттєвих позицій, що визначає успішність (неуспішність) дитини. Результати експериментальних досліджень показали, що із 100 обстежених дітей-шестирічок мотиви навчання збігаються зі спрямованістю інтелектуальних потреб, пізнавальних інтересів лише у 34 % школярів.

Цей факт дає підстави для висновку, що в організації навчально-виховної роботи зі школярами-початківцями велике значення має усвідомлення вчителем психологічних функцій педагогічного оцінювання як єдності констатуючої, корегуючої та формуючої складових.

У зв'язку з цим необхідно пам'ятати, що ефективність педагогічного оцінювання визначається системою психолого-педагогічних засобів, які спрямовують когнітивну, емоційно-вольову та оцінно-рефлексивну активність школярів і здійснюють керівництво їх навчальною діяльністю. Під впливом оцінювання активізується осмислення дітьми вимог педагога до рівня їх знань, розвиток навчально-пізнавальних мотивів учіння, формування особистості учня.

Водночас в оцінюванні навчальної діяльності школярів не слід уникати негативних емоцій, бо постійне благополуччя, захвалювання учнів може призвести до застою в їх розвитку. Треба створювати такі умови, коли б незадоволення невдачею спонукало дитину шукати кращі способи навчальної діяльності. Однак, цей процес не можна доводити до того, щоб емоції, пов'язані з різними труднощами в навчанні, переходили в емоційну

напруженість. Усе це підвладне оцінці, якщо вчитель управляє навчанням із позиції бачення перспектив розвитку учня, його пізнавальних можливостей, розглядає невдачі як закономірне явище, зумовлене необхідністю вдосконалювати знання, коли вчитель висловлює співчуття з приводу невдачі, визначає способи виправлення помилки й висловлює упевненість в успіху школяра.

Під час оцінювання слід також урахувати своєрідність впливу оцінки відповідно до особистісних якостей дитини та заохочувати частіше й емоційніше дітей сором'язливих, пасивних, з хворобливим самолюбством, рідше та стриманіше – самовпевнених.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, варто зазначити, що контроль і перевірка дають найбільше користі, коли здійснюються систематично. Однак це зовсім не означає, що в роботі з шестирічками чи молодшими школярами взагалі треба дотримуватися правила: чим частіше здійснюється контроль, тим краще. Надмірність перевірних завдань нервує учнів, призводить до марних витрат часу.

Зважаючи на зазначене, перевагу треба надавати не частоті, а своєчасності контролю в межах окремого уроку й усієї теми. Необхідно уникати також одноманітних форм письмової перевірки. Об'єктивні умови для цього вчитель початкової школи має.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів зазначеної наукової проблеми. Подальшого вивчення та ґрунтовної розробки заслуговують питання щодо методичного забезпечення оцінювання навчальної діяльності молодших школярів з окремих предметів, передусім тих, які мають діяльнісний характер (трудове навчання, образотворче мистецтво, фізичне виховання).

ЛІТЕРАТУРА

1. Делікатний К. Г. Авторитет оцінки / К. Г. Делікатний. – К. : Т-во «Знання» УРСР, 1990. – 48 с. – (Сер. 7 «Педагогічна» ; № 16).
2. Завіна В. І. Контроль за навчальною діяльністю молодших школярів : навч. посіб. [для студ. пед. ф-ів] / В. І. Завіна, С. В. Омеляненко. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – 164 с.
3. Зубалій Н. П. Педагогічна оцінка шестирічних учнів / Н. П. Зубалій. – К. : Т-во «Знання», 1991. – 32 с. – (Сер. 7 «Педагогічна» ; № 4).
4. Методичні рекомендації щодо усного і писемного мовлення молодших школярів : [упоряд. А. М. Заїка]. – К. : Магістр-S, 1999. – 88 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : підруч. [для студ. пед. ф-ів] / О. Я. Савченко. – К. : Абрис, 1997. – 416 с.
6. Сухомлинский В. А. Избранные произведения : в 5 т. – К., 1980. – Т. 3. – 719 с.
7. Федорчук В. І. Оцінювання навчальних досягнень учнів перших класів чотирічної початкової школи / В. І. Федорчук // Проблеми походження початкової школи на нову структуру і зміст навчання : матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 2–3 листоп. 2000 р. – Донецьк, 2000. – С. 281–285.

РЕЗЮМЕ

Предык А. А. Проблема оценивания учебных достижений первоклассников в педагогической теории и практике.

В статье осуществлен обстоятельный анализ проблемы оценивания учебных достижений младших школьников в педагогической теории и практике и проанализированы особенности оценивания знаний, умений и навыков первоклассников в современной начальной школе.

Основной акцент делается на выявлении психолого-педагогических подходов к процессу оценивания учебных достижений младших школьников, а именно определены нетрадиционные приемы оценивания, которые целесообразно использовать учителям в работе с учениками первого класса, что требует от педагога отбора разнообразных форм, средств и методов оценки учебной деятельности младших школьников.

Ключевые слова: оценка, оценивание, оценочные суждения, виды оценки, функции оценки, приемы оценивания.

SUMMARY

Predyk A. The problem of assessment of educational achievements in teaching the first-graders in the pedagogical theory and practice.

The author has outlined the positions that aim to develop the problem of assessment of educational activity of the junior pupils. They help to identify the new trends in teaching science and the issues related to the assessment of knowledge and skills of the first-graders clarifying their relationship with the global trends. The aim of the article is to make a thorough analysis of the problem of assessment of educational achievements of the junior pupils in pedagogical theory and practice and to define the characteristics of assessment of knowledge and skills of the first-graders in modern primary school. To achieve the goal the following theoretical methods are used by the author: the study of psycho-pedagogical and educational literature, analysis, synthesis, systematization and classification of materials and documents on the investigated problem in order to determine the theoretical bases of assessment of educational activity of the junior pupils; theoretical understanding and synthesis of the perspective of pedagogical experience of the teachers and practitioners to identify the characteristics of assessment of academic achievements of the first-graders; the empirical methods – a survey of primary school teachers and observation of the lessons, which made it possible to learn the basic techniques that should be used by the teachers working with the first-graders.

The practical significance of the study is that the material presented in the article may be used in the preparation of the training programs and manuals on teaching disciplines in the pedagogical universities and institutions of different levels of accreditation and in the institutions of postgraduate education.

Thus, the study experience and theoretical analysis of the assessment of educational activities of primary schools indicates that assessment, though it is assigned on the basis of certain criteria always has a subjective character, that is why various forms, tools and assessment methods should be used by the teachers of the primary school.

Further study and thorough development deserve the issue of methodological support assessment of educational activity of the junior pupils on specific subjects, especially those that have activity character (labor training, fine arts, computer science and physical education).

Key words: a mark, assessment, the assessment judgments, the types of assessment, the functions of assessment, the methods of assessment.